

HOLTSETRA OG HOLTMARKA

Det ble en strålende fin kveld. Vi gikk til Tempeldalen hvor Oddvar Holm ventet på oss. Der fikk vi oss litt mat. Både han, Ove Anthonson og Svein Holt fortalte om Holt gårds- og Holtmarkas historie.

I Tempeldalen lå engang 4 av 12 husmannsplasser under Holt gård. *Templet* hette en av dem - øverst i Holtmarka. Turvegen fra Heniskogen sies å være fra sagatiden. I 1780 krevde kvinnene visstnok 4,30 m brede kjerreveger.

Stedet hvor vi satt ble funnet og delvis laget av orienteringsløpere med Oddvar Holm i spissen. Det lå nedfallstømmer der og de fikk lov av styret i Almenninga å lage denne sitteplassen. Plassen var som et amfi og ble øyeblikkelig kalt Ullensakers opera. Vi innviet med allsang – 2 vers av "No livnar det i lundar" og alle versene på "Alle fugler".

En oktoberkveld for noen år siden, skulle ledere fra orienteringslagene i nabokommunene ved hjelpa av parafinlamper og kompass finne fram til denne plassen. Da lurte folk i området på hva som gikk for seg i skogen.

Bommen til Holtmarka er låst fordi det i gammel tid var røvere der, men også i nyere tid er skogen blitt brukt til å gjemme bort tyvgods. Vil noen komme inn i skogen, kan de få låne nøkkel av Almenningsbestyreren.

I gammel tid var Holtmarka hingstehavn for hele Østlandet. Hele Holtmarka var gjerdet inn med høyt ståltrådgjerde. Ellers hadde mange gardar ungdyra sine der. Holtmarka har et svært rikt blomsterliv, mange av artene er sjeldne. Ove Anthonson har belegg for 18 kullminer i Holtmarka.

I 1439 var Holt gård sete for storbonden og bygdehovdingen Gudmund Helgesson som spilte en sentral rolle i bondereisinga i 1430-årene.

Joen Toresen Randem fra Enebakk var eier av Holt gård fra ca. 1800. Ved siden av gårdsbruket drev han en utstrakt trelasthandel, kjøpte tømmer rundt i distriktet og skar det på Holtsagen. Han ble valgmann som kunne peke ut representanter til Riksforsamlingen på Eidsvoll 1814.

Vi avsluttet kvelden med sangen "Eg veit ei lita jente, ja, eg kjenner a så vel" av odalsdikteren George Robert Schirmer.